

CERT-EU juhtnõukogu esimehe, CERT-EU ja ENISA vastused Euroopa Kontrollikoja eriaruandele, mis käsitleb küberturvalisust ELi institutsioonides, organites ja asutustes

1. Kokkuvõte

Arvestades pidevalt muutuvaid küberohte, on küberturvalisus muutunud äärmiselt oluliseks ja kriitiliselt tähtsaks ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele, kelle vastu on viimastel aastatel suunatud üha enam väga keerukaid küberründeid. ENISA ja CERT-EU saavad oma volituste raames pakkuda ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele väärtuslikku tuge seoses küberturvalisusega eri tasanditel. Euroopa Komisjoni ettepanek võtta vastu määrus meetmete kohta, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase ELi institutsioonides, organites ja asutustes, on selles kontekstis põhivahend, mida ENISA, CERT-EU ja CERT-EU juhtnõukogu esimees kindlalt toetavad.

Seepärast väljendavad ENISA, CERT-EU ja CERT-EU juhtnõukogu esimees heameelt Euroopa Kontrollikoja eriaruande üle, mis käsitleb ELi institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisust ja mis on esitatud väga õigel ajal, et käsitleda nende kui terviku valmisoleku taset. Aruandes märgitakse selgelt kesksed rollid, mida ENISA ja CERT-EU võivad selles valdkonnas täita. Samuti kirjeldatakse selles vajadust täiendavate vahendite ja konkreetsete meetmete järele, mis on otseselt suunatud ELi institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse parandamisele.

Sellest lähtudes toetavad ENISA, CERT-EU ja CERT-EU juhtnõukogu esimees aruandes esitatud peamisi tähelepanekuid ja soovitusi, mis on samuti kooskõlas Euroopa Komisjoni seadusandlike ettepanekutega ELi institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse ja infoturbe valdkonnas.

Järgmises osas esitatud kommentaaride eesmärk on anda aruande teatud osade kohta täiendavaid selgitusi, eelkõige seoses ENISA ja/või CERT-EU juba tehtud asjakohase tööga ning ENISA ja/või CERT-EU kavandatud meetmetega, eelkõige ELi institutsioonide, organite ja asutuste suutlikkuse suurendamise valdkonnas. Seoses soovitustega nõustuvad ENISA ja CERT-EU 3. soovitusiga (suurendada CERT-EU ja ENISA tähelepanu küberturvalisuse valdkonnas vähem arenenud ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele), mis on

konkreetselt suunatud nendele kahele üksusele.

2. Peamised tähelepanekud

ENISA ja CERT-EU toetavad kontrollikoja peamisi tähelepanekuid. Sellest hoolimata on allpool esitatud mõni täiendav selgitus, eelkõige ENISA ja/või CERT-EU poolt võetud meetmete ja tulevaste meetmete jaoks juba kehtestatud kavade kohta.

Punkt 49

Seoses ametliku taotlusega, mille IKT-nõuandekomitee saatis CERT-EU juhtnõukogu esimehele seoses juhtnõukogus hääleõiguse saamisega, sooviksime selgitada järgmist.

Arvestades märkimisväärseid üldkulusid, mida kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe läbivaatamine oleks põhjustanud, ja kuna praegu toimivas tegevuses seoses määrusega, mis käsitleb meetmeid küberturvalisuse ühtlaselt kõrge taseme tagamiseks liidu institutsioonides, organites ja asutustes, juba käsitleti detsentraliseeritud asutuste esindamist, lepiti kokku, et see küsimus lahendatakse ametlikult pikaajalises perspektiivis määruse kaudu. Seni, nagu esimees on kinnitanud, jätkatakse praegust tava ning IKT-nõuandekomitee esindajad on endiselt teretulnud avaldama oma seisukohti ning nende seisukohti võetakse õiglaselt arvesse nii palju kui võimalik.

Punkt 66

2021. aasta lõpus kehtestas ENISA küberturvalisuse õppuste tegevuskava, mis hõlmab konkreetselt ELi institutsioone, organeid ja asutusi. Asjakohane ELi institutsioonide, organite ja asutuste koolituste tegevuskava esitatakse 2022. aasta esimeses kvartalis.

3. selgitus

Kuigi seda ei ole sõnaselgelt nimetatud tegevusväljundina, on ENISA taganud operatiivtoe erinevatele ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele nende taotluse korral ja teinud nendega koostööd. Näiteks 2018. aastal vastavalt eesmärgile 2.2. seoses Euroopa Liidu poliitika rakendamise toetamisega:

- Euroopa Keskpank taotles abi eurosüsteemi punase tiimi testimisraamistiku väljatöötamisel;

- Euroopa Liidu Lennundusohutusamet taotles abi Euroopa lennunduse küberjulgeoleku keskuse eesmärkide väljatöötamisel, küberteadlikkuse suurendamisel ja küberturvalisuse direktiivi valdkondlikul rakendamisel;
- Euroopa Liidu Raudteeamet taotles abi küberturvalisuse direktiivi rakendamisel raudteesektoris, eelkõige valdkondliku teabe jagamise ja analüüsimise keskuse arendamisel taristuettevõtjate ja raudteeveo-ettevõtjate jaoks ning suutlikkuse suurendamiseks (koolituste ja teadlikkuse suurendamise tegevuse korraldamine);
- ENISA toetas Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) tema püüdlustes parandada oma pädevust küberturvalisuse ja toimepidevuse valdkonnas. Eelkõige jagas ENISA oma eksperditeadmisi seoses õppuste korraldamise ja stsenaariumide väljatöötamisega ning pakkus eu-LISA-le täielikult välja töötatud ENISA küberturvalisuse õppuse platvormi, et korraldada valmisoleku õppus ühele Euroopa Liidu olulistest IT-süsteemidest.

Lisaks on ENISA alates 2019. aastast teinud aktiivselt koostööd ELi institutsioonide, organite ja asutustega (nt ERA, EMSA, EASA, ACER) küberturvalisuse direktiivi toetamiseks sektoripõhiste teadmiste ja küberteadlikkuse suurendamise tegevuste ning seotud valdkondlike küberturvalisuse poliitika algatuste valdkonnas.

Punkt 71

ENISA töötas 2021. aastal välja ja teeb 2022. aastal kättesaadavaks erikoolituse „How to Build an Awareness Program & Using table Top Exercises“ („Kuidas luua teadlikkuse suurendamise programmi ja kasutada lauaõppusi“), mis on suunatud konkreetselt ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele. Oma struktureeritud koostöö raames korraldavad ENISA ja CERT-EU 2022. aastal ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele ka ühiskoolitusi.

Punkt 72

Tuleks märkida, et ENISA küberturvalisuse õppused on laiaulatuslikud ja neil on lai sihtrühm, sealhulgas ka ELi institutsioonid, organid ja asutused. Selle lähenemisviisiga käsitletakse ka ELi institutsioonide, organite ja asutuste vajadusi, kuna nad võivad koos liikmesriikide esindajatega sellistest õppustest palju kasu saada. Väärrib märkimist, et ENISA on alates

2016. aastast kaasanud ELi institutsioonide, organite ja asutuste tehnilisi töötajaid osalema õppustel Cyber Europe, mis toimuvad selle valdkonna kavandaja CERT-EU juhendamisel. Selle tegevuse jätkuna kavatseb ENISA 2022. aasta õppuste strateegias suutlikkuse suurendamise meetmete raames edendada uut õppust, mida pakutakse CERT-EU toel, et anda ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele võimalusi õppida enesehindamisõppuste abil.

3. Järeldused ja soovitused

ENISA ja CERT-EU nõustuvad 3. soovitusega (suurendada CERT-EU ja ENISA tähelepanu küberturvalisuse valdkonnas vähem arenenud ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele), mis on konkreetselt suunatud nendele kahele üksusele.